

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den

Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. III. De milite mutante locum ad tempus expeditionis, non
præsidium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

dicta sunt, qui spurij & apatores, quasi sine patre, dicuntur. & propterea Celsus in l. 1. D. ad municipal. cur vulgo quaeritur matris conditionem sequatur, *quam enim*, inquit, *aliam originem hic habet?* & ibi glossa; *certè nullam*. si ergo illegitimus patrem habet, originem eius & conditionem sequi poterit. sed, ut id ex iure non disputemus, certa hic consuetudine inductum est, ut quaecumque illegitimæ proles à patre agnoscendæ, alendæ, & educandæ sint, natæ ex muliere, cum qua ille copulam habuisse se fateatur, vel probatur, illaque patrem illum esse iuravit. & est assidua hic huiusmodi mulierum aduersus tales viros petitio, mille exemplis usurpata his verbis; *ut proles pro suis agnoscant, ad se recipiant, & pro suis deinceps alant.*

4. Et quaeritur si vulgo quaeritur.

5. Vel & illa per mores.

6. Consideratio domicilij.

7. Mansionis morosæ.

8. Mutabilitas.

Eoque hic magis hæc sponsa patris domicilio adscribenda fuit, quod tempore matrimonij contracti apud patrem morabatur; nec destinauerat positiuè ad matrem regredi: quod domicilio sufficit. cui nec refragatur intentio manendi dumtaxat, donec causa forte præbeatur mutandi. *l. ciues. in verb. nisi quid auocet. C. de incol. l. 10.*

Igitur sponsa ubi contraxit, domicilium habuisse censetur; aut, si non illud in summo rigore; saltem talem habitationem, mansionemue, quæ contrahendo matrimonio sufficiat. *per ea quæ deduximus latè in Consult. can. de sponsal. & mat. conf. 13.*

Neque mouet, quod initio dictum est, de immutabilitate domicilij originarij; seu quod consuetudines A. habeant, quod ne quidem alibi nubens (quod iure secus *l. vlt. C. de incol.*) desinat illic esse ciuis: quia leges intelligendæ sunt quoad munera loci originis; ut subterfugere illa migrando non possit cuius. cæterum luce clarius est, quod & alibi habitare, & domicilium constituere possit, *l. 3.*

4. 6. 11. §. fin. l. 17. §. patris & matris. D. & C. ad municip. & de incol. l. 10.

RESPONSVM VII.

De milite mutante locum ad tempus expeditionis, non præsidium.

Centuria destinata est ad custodiam & præsidium fluminis N. distributa in diuersas munitiunculas in ripis extructas, intra diuersarum parochiarum limites: pars alio diducta ad limites alios custodiendos, dum coit exercitus; quo rursus in hyberna redeunte illa ad prius præsidium redire solet: contraxit matrimonium miles coram parochio prioris suæ munitiunculæ; centuria castrensis sacerdote carente, cum muliere, quæ cauponariam exercebat sub alia parochia, in præcipua munitione centuriæ: nec satis constat, an is in priori munitiuncula fuerit assiduus; an alio deductus; ob tanto comteu in paucos dies ad priora redierit, ut matrimonium hoc contraheret: & nunc quaeritur an illud sit, validum, quæ non contractum coram parochio habitationis mulieris, nec satis constat an ipse tum in d. præsidio moratus fuerit, dum contraxit.

Necessitas quidem facultatem tribuit parochio administrandi peregrino sacramenta necessaria. *c. 7. x. de celebrat.* sed matrimonij sacramentū necessarium non est. & propterea Concilium Trid. *de re-form. mat. s. 24. c. 1.* celebrari illud tantum permittit coram proprio parochio habitationis. nisi contra-hentes sint vagi. *c. 7. ibid.* quales non sunt milites. *ut diximus consult. c. 1. v. conf. 7.* quorum sacramentum vagationi aduersatur: quamuis frequententer loca mutant; sed dum cum & centurionum iussu: dum dicunt

dicunt huic, *vade, & vadit illi, ve-
ni, & venit.*

2. Sed coram
parcho
firmi præ-
sidij.

Quare & miles, qui in firmo præ-
sidio est, habitationem imitatur, &
coram parcho præsidij matrimo-
nium rectè contrahit. *l. 19. §. 2. &
3. De iudic. c. 3. de sepultur. in 6. l. 23.
§. 1. D. ad municipal. miles, inquit,
ibi domicilium habere videtur, ubi me-
ret: & adscriptus munitionum
suarum glebæ, cui datus est præ-
sidio. arg. l. 12. §. 23. & 37. quod
si autem ad exiguum tempus ali-
cubi subsistat, vt quasi per modum
transitus ibi sit; non censetur
loci parochus illius proprius. *d. l.
19. §. 3. & propterea per Concor-
data Delegati exercitus declara-
tum fuit antiqua præsidia specta-
re ad Ordinarios locorum, & anno
1624. idem repetitum, adieci-
mque ab Ordinarijs solis curam ani-
marum fixorum præsidiorum com-
mitti, exercentes approbari, & fa-
cultates recipere debere: & ite-
rum, non licere parochis assistere mi-
litibus, seu personis de exercitu mat-
rimonium contrahere volentibus, nisi tan-
quam præsidarij in eorundem parochia-
rum parochijs resideant.**

3. Non vbi
est per mo-
dum tran-
situs.

Sed dum mora est nec perpetua, nec momentanea, causa præ-
sidij nec nata durare diu nimium,
nec statim cessare, satis est perple-
xa consideratio: vt in mortuo ad
tempus deposito, aut in perpetuum
sepulto. *l. 4. l. 40. D. de reli-
gios. & sumpt. fun. &* dum fundus
legatur, cum ijs qui ibi erunt, in
pecunia, quæ ibidem est foeneran-
di causa: *l. 44. D. de legat. 3. aut
præsidij: l. 79. §. fin. cod. ad tem-
pus vel ad futuras necessitates: l.
39. §. 1. D. de aur. & arg. leg. qui in
villa est recreationis causa. d. c. 3.
in academia studiorum: l. 2. C. de
incol. nam si maiori parte anni ali-
bi habitet, contrahere hinc non po-
test matrimonium: si morali mo-
do æqualiter vtroque; poterit
contrahere vtroque. vt casum
vtrumque sæpius à Concilij In-
terpretibus decisum referunt au-
thores.*

De

Igitur an miles educus ex suo
præsidio in aliam quasi expeditio-
nem statariam ad custodiendos
alios limites, per ætatem duratu-
ram, an ex quasi æquali ibidem ha-
bitatione, seu mansione, potuisset
contrahere; non opus est ex facto
hic disputare: sed hoc dumtaxat,
an obtento ad dies comiteatu re-
uersus ad priorem stationem, co-
ram parcho suæ munitiu- culæ?
& dicendū videtur potuisse. quia
centuria præsidia fluminis N. pri-
mitus destinata retinebat: quam-
uis rariori milite: paucis inde nū-
meris aliò ad tempus translatis,
signis aquilisque ad flumen rema-
nentibus: vbi merere censentur:
quamuis annonæ & stipendia re-
gia ad expeditionem aliò comi-
tentur.

Potest in
loco præ-
sidij euf
ad tempus
absuerit
expeditio-
nis causa,
ex eadem
etiam mo-
recessurus
manente
præsidio.

Sicut autem in patria possessio-
nes habens, retinet nihilominus
prius domicilium: *d. l. 23. sic etiam
d. Concordata. art. 1. & 2. Guber-
natorem generalem, domesticos
vtriusque sexus, corporis custo-
des, nobiles, & alios inferiores in
his partibus habentes suos Ord-
narios, dum sub ijs, seu in domici-
lio agunt; eorundem illis subijciunt,
dum in exercitu, Delegato.*

Similiter censendum est mili-
tem de quo quæritur, dum tem-
poralem expeditionem ad tempus
relinquit, reuersum ad præsidium
centuriæ destinatum, quamdiu
centuria ibi hæret, meretque, re-
tinuisse præsidariam munitiu-
culæ habitationem, subiectionem-
que parochialem: & ad imitatio-
nem ex villa reuersi, potuisse hinc
matrimonium contrahere; quam-
uis illo contracto reuersurum ad
numeros aliò ad tempus missos;
adeoque matrimonium, de quo
quæritur, valide fuisse contra-
ctum.